

ПОД- СЕКЦИЯ 3. Информатика, вычислительная техника и автоматизация.

С.Л. Конюхов,

ст. викладач

кафедри інформатики і кібернетики,

Е.Р. Гаджиєва,

студентка

МДПУ

ім. Б.Хмельницького,

м. Мелітополь

ОГЛЯД МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ WEB-САЙТІВ

Ключові слова: web-сайт, юзабіліті, тестування, якість.

Keywords: web-site, usability, testing, quality.

З метою визначення параметрів web-сайту, які підлягають оптимізації у конкретному випадку, проводяться спеціальні процедури, спрямовані на оцінювання його якості. Ці заходи можна здійснювати як у процесі розроблювання ресурсу, так і після його завершення.

Основним джерелом інформації для оцінювання юзабіліті сайту є поведінка його відвідувачів. „Тестування юзабіліті – це спостереження за людьми, які використовують те, що ви створюєте / проектуєте / будете (або те, що ви вже створили / спроектували / збудували), з метою а) спростити їхню роботу або б) довести, що все і так легко.” [1, 22].

Р. Унгер і К. Лендлер вказують, що юзабіліті-тестування широко використовується у проектуванні досвіду взаємодії користувача з Інтернет-ресурсом. Ідея методу: необхідно підготувати впорядкований за пріоритетом набір завдань для сайту, запропонувати користувачам виконати ці завдання і проаналізувати, що пройшло успішно, а де виникли труднощі [3, 273].

Вибір способу оцінювання якості залежить від призначення web-сайту, суворості вимог до його функціоналу, а також від наявних ресурсів. Модель оцінювання якості web-сайтів запропонувала О. Пілат [2]:

Проектування оцінювання. На цьому етапі здійснюється побудова специфікації вимог до якості сайту, вибір метрик і визначення критеріїв оцінювання, побудова моделі для об'єднання елементарних критеріїв в єдину систему. З переліку різноманітних категорій якості web-ресурсів доцільно обрати ті, що відображують функціональність (якість використання), дизайн (зовнішня якість), інформаційне наповнення (внутрішня якість).

Етап реалізації оцінювання web-сайту містить три фази: визначення числових показників якості (метод експертних оцінок, анкетування), елементарне оцінювання (виділення інтегральної оцінки якості), загальне оцінювання (визначення характеристик якості і ранжування категорій або обчислення порівняльних характеристик).

Етап формулювання рекомендацій щодо удосконалення якості сайту і до-

робки його web-майстром або групою web-майстрів.

Організація і проведення подібного комплексу заходів у повному обсязі вимагає значного часу і фінансових витрат, але надає значну кількість об'єктивних даних про характеристики web-сайту. Якщо до Інтернет-ресурсу не висуваються вимоги щодо підвищеного ступеня безпеки і надійності, суттєве значення мають лише критичні проблеми, які призводять до збоїв його функціонування. У таких випадках доцільно виконувати обмежений набір процедур, що дозволить виявити найбільш важливі помилки.

Подібний підхід, заснований на тестуванні юзабіліті сайту, запропонував фахівець у галузі web-розробки С. Круг. Він запропонував методику якісного самостійного тестування юзабіліті web-сайтів, яке проводиться з метою виявлення і подальшого усунення найбільш суттєвих проблем і недоліків. Суть методу полягає у тому, що команда розробників, а також додатково залучені люди (не обов'язково професіонали) періодично здійснюють тестування сайту протягом усього періоду його розробки. Переваги підходу: менші фінансові витрати, ніж у випадку залучення професіональних тестувальників і дотримання всіх формальних вимог; проблеми вирішуються у процесі розробки, а не після його завершення [1, 38-39].

Обидва розглянуті підходи до оцінювання якості web-ресурсів включають важливий етап – збирання інформації про поведінку відвідувача сайту. Збирання цієї інформації можна проводити у лабораторії шляхом спостереження за експертами (професійними або аматорами) або шляхом віддаленого спостереження. Другий підхід має нижчу вартість, дозволяє охопити велику аудиторію користувачів мережі Інтернет, а також збирати інформацію у звичайних, не лабораторних, умовах. Разом із тим, він вимагає наявності спеціалізованого програмного забезпечення, яке має виконувати процедури збирання з урахуванням шаблонів поведінки користувача.

Отже, на сьогодні існують різні методи оцінювання якості web-сайтів, за допомогою яких можна визначити наявні проблеми, що підлягають вирішенню, а також параметри, які можна оптимізувати для забезпечення привабливості ресурсу для користувачів. Ці методи здебільшого орієнтовані на визначення юзабіліті-метрик, які включають також характеристики інтерфейсу користувача, дизайну і швидкості функціонування сайту.

Література:

1. Круг С. Как сделать сайт удобным. Юзабилити по методу Стивена Круга / С. Круг. – СПб.: Питер, 2010. – 208 с.
2. Пилат О.Ю. Моделирование и интегральная модель оценки качества сайтов: [Електронний ресурс] / О.Ю. Пилат // Інтернет-журнал «НАУКОВЕДЕНИЕ». – 2014. – № 6. – Режим доступу: <http://naukovedenie.ru/PDF/23TVN614.pdf>.
3. Унгер Р. UX-дизайн. Практическое руководство по проектированию опыта взаимодействия / Р. Унгер, К. Лендлер. – СПб.: Символ-Плюс, 2011. – 336 с.